
PLAN INVENTARIZACIJE I UPISA MUZEJSKE GRAĐE I DOKUMENTACIJE MUZEJA GRADA PAZINA

Sadržaj

1. PLAN INVENTARIZACIJE I UPISA MUZEJSKE GRAĐE I DOKUMENTACIJE MUZEJA GRADA PAZINA	3
2. POVIJEST MUZEJA GRADA PAZINA	4
3. INVENTARIZACIJA I IZRADA PRIMARNE I SEKUNDARNE DOKUMENTACIJE – OPĆI PODATCI, SLABOSTI I PREDNOSTI	5
3.1. INVENTARIZACIJA – MUZEJSKI ODJELI I ZBIRKE, REGISTRACIJA I REVIZIJA	5
3.2. IZRADA PRIMARNE DOKUMENTACIJE	6
3.3. IZRADA I FONDOVI SEKUNDARNE DOKUMENTACIJE	6
4. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA OBRADE ZBIRKI MUZEJA GRADA PAZINA	7
5. PLAN INVENTARIZACIJE I REVIZIJE MUZEJSKIH ZBIRKI MUZEJA GRADA PAZINA PO MUZEJSKIM ODJELIMA I ZBIRKAMA	8
6. PLAN IZRADE I UPISA MUZEJSKE DOKUMENTACIJE MUZEJA GRADA PAZINA	9
6.2. PRIMARNA DOKUMENTACIJA	9
6.3. SEKUNDARNA DOKUMENTACIJA	9

1. PLAN INVENTARIZACIJE I UPISA MUZEJSKE GRAĐE I DOKUMENTACIJE MUZEJA GRADA PAZINA

Plan inventarizacije i upisa muzejske građe i dokumentacije Muzeja Grada Pazina izrađen je kako bi se stvorili preduvjeti visoke razine inventarizacije muzejske građe i upisa muzejske dokumentacije te temelji obrade građe i dokumentacije za budućnost.

Plan se sastoji od četiri dijela.

U prvom je dijelu opisana povijest osnivanja Muzeja Grada Pazina s ciljem prikazivanja povijesnih činjenica u podlozi nastajanja i stvaranja muzejskih zbirki, njihove profilacije te problematike s kojom se Muzej susretao od sredine 20. stoljeća pa do 1996. godine, odnosno, problematike koja i u trenutnoj situaciji utječe na razinu inventariziranosti građe i upisa dokumentacije.

Drugi dio čini poglavlje naziva *Inventarizacija i izrada primarne i sekundarne dokumentacije – opći podatci, slabosti i prednosti*. Sastoji se od dva potpoglavlja u kojima je ukratko opisano stanje s inventarizacijom i upisom muzejske građe i dokumentacije s ciljem razumijevanja brojnosti građe u fondusu, profilacije muzejskih zbirki i fondova sekundarne dokumentacije.

Treći dio jest *Analiza postojećeg stanja obrade zbirki i izrade primarne i sekundarne dokumentacije Muzeja Grada Pazina*, odnosno raščlamba na snage, slabosti, prilike i prijetnje vezane uz proces inventarizacije i upisa, a ovisno o vanjskim i unutrašnjim, pozitivnim i negativnim čimbenicima.

Posljednji dio čine *Plan inventarizacije muzejske građe Muzeja Grada Pazina* i *Plan izrade i upisa muzejske dokumentacije Muzeja Grada Pazina* (sa potpoglavljima *Primarna muzejska dokumentacija* i *Sekundarna muzejska dokumentacija*). Sastavni dio planova su i Tablice u kojima su navedeni nazivi zbirki, odnosno fondova, sa brojem trenutno inventariziranih/upisanih jedinica te ostalim podacima relevantnim planu. Cilj je sastavljanje cjelovite dokumentacije o inventariziranim i upisanim jedinicama kao podloga za buduće planove, ali i za potrebe sastavljanja statistika, usporedbi i sličnih dokumenata koji će svjedočiti o radu i razvoju Muzeja u budućnosti.

U zaključnom dijelu ukratko su opisane *Aktivnosti i očekivani rezultati Plana*.

Plan inventarizacije i upisa muzejske građe i dokumentacije Muzeja Grada Pazina sastavila je Ravnateljica Muzeja, kustosica – voditeljica *Kulturno-povijesnog i Galerijskog odjela*.

S izradom i provedbom *Plana* upoznato je Stručno vijeće Muzeja Grada Pazina.

2. POVIJEST MUZEJA GRADA PAZINA

Osnivanju Muzeja Grada Pazina prethodila je duga povijest muzejske djelatnosti u Pazinu i prostoru Pazinštine. Društvo za povijest i kulturna pitanja Istre u Pazinu 1952. godine započelo je prikupljati građu za budući muzej te pokrenulo akciju adaptacije pazinskog Kaštela za muzejsku funkciju.

Narodni muzej Pazin utemeljen je 1955. godine te su izrađene dvije muzeološke koncepcije: prva, arheologa Ante Čatlaka s tri muzejska odjela – arheološkim, etnografskim i povijesnim te fokusom na kontinentalnu Istru i druga, na prijedlog dr. Ante Bauera koji predlaže osnivanje središnjeg muzeja kulturno-povijesnog razvoja Istre sa arheološkom, povijesnom, zbirkom kopija fresaka, zbirkom NOB-a i kulturno-historijskom zbirkom.¹

Naredne, 1956. godine osnovan je Muzej Grada Pazina kao budžetska osnova Narodnog odbora općine Pazin sa zadaćom da *prikuplja, čuva i izlaže na uvid građanstvu predmete povijesne vrijednosti*. Tadašnji se muzej sastojao od *Odjela narodne revolucije, Etnografije, Arheološke zbirke, Zbirke starih slika i Zbirke starog oružja*, međutim, godinama koje su slijedile *prioritet u razvoju muzeja dobiva Etnografska zbirka*.² U sljedeće je dvije godine rad muzeja sa središnjom kulturno-povijesnom zbirkom preusmjeren u smjeru rada Etnografskog muzeja te je novim rješenjem iz 1962. godine Narodni muzej Pazin nastavio s radom kao Etnografski muzej Istre. Sukladno tome, zbirke kulturne povijesti postepeno gube na značaju.³ U tom razdoblju, primjerice, *Kulturno-povijesna zbirka* nije bila ukinuta, ali se tijekom narednih desetljeća nije samo zapustila nego i smanjila pa su slike i skulpture predane Muzejskoj zbirci u Rovinju i sl. Navedeno je značajno za budućnost i osnivanje Muzeja Grada Pazina iz razloga jer je građa sakupljana do tada samo manjim dijelom dio fundusa Muzeja danas.

Djelatnost Muzeja sedamdesetih je godina proširena na suvremenu likovnu umjetnost utemeljenjem *Galerijske zbirke* čiji je fundus u najvećoj mjeri povećan radovima s međunarodnih *Likovnih susreta* u Motovunu (održavani od 1972. do 1984. godine).

Kulturno-povijesna zbirka utemeljena je kao ustrojbeni jedinicu Etnografskog muzeja Istre nakon pripajanja novoosnovanom Centru za kulturu i obrazovanje, a njena je djelatnost u periodu osamdesetih i devedesetih godina 20. stoljeća rezultirala realizacijom brojnih povremenih izložbi tema Pazina i Pazinštine kao i realizacijom tri stalne muzejske izložbe: *Biskup dr. Juraj Dobrila / život i djelo* u Velom Ježenju, *Pazinština od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka* i *Od mužara do puškomitraljeza*.⁴ Tada su, prikupljanjem građe za *Kulturno-povijesnu zbirku* vezane za Pazin i Pazinštinu, stvoreni uvjeti za osnivanje Muzeja Grada Pazina.

Muzej Grada Pazina kao muzejska ustanova kakva danas postoji utemeljen je 1996. godine kao podružnica Narodnog sveučilišta u Pazinu (kasnije: Pučko otvoreno učilište). S radom je započeo 1997. godine, a od 2008. godine djeluje kao samostalna ustanova u kulturi u Gradu Pazinu. U razdoblju od 20 godina organizirano je više desetaka tematskih i likovnih izložbi, izložbi iz fundusa kao i gostujućih izložbi, dok je nakladnička djelatnost pratila izložbenu djelatnost Muzeja.

¹ M. IVETIĆ, *Sve naše zbirke: u susret stalnom postavu / Izložba povodom 20. obljetnice osnivanja i djelovanja Muzeja grada Pazina*, Muzej Grada Pazina – Josip Turčinović d.o.o., Pazin, 2017., str. 5-6.

² Isto, str. 6.

³ Isto, str. 7.

⁴ Isto, str. 7-8.

3. INVENTARIZACIJA I IZRADA PRIMARNE I SEKUNDARNE DOKUMENTACIJE – OPĆI PODATCI, SLABOSTI I PREDNOSTI

3.1. INVENTARIZACIJA – MUZEJSKI ODJELI I ZBIRKE, REGISTRACIJA I REVIZIJA

Muzej Grada Pazina broji ukupno 11.446 zapisa,⁵ odnosno muzejskih predmeta i muzejskih predmeta s više dijelova i komponenti, raspodijeljenih u ukupno 22 muzejske zbirke. Brojnost i raznovrsnost građe rezultat je plodnog djelovanja Muzeja unatoč relativno kratkoj povijesti kojoj je prethodila duga povijest muzejskog rada u Pazinu. Izložbena, pedagoška, konzervatorsko-restauratorska i ostala djelatnost Muzeja, po osnivanju 1997. godine, utjecala je na poimanje Muzeja u javnosti, a time i obogaćivanje fundusa. Velika produkcija Muzeja u svakom smislu te riječi rezultirala je prikupljanjem građe za fundus Muzeja koji se je, od osnutka 1997. godine,⁶ do 2018. godine povećao za oko 14 puta.

Zbirke su unutar tri muzejska odjela raspoređene po općim temama koje pojedina zbirka obuhvaća.

- *Galerijski odjel* čini jedna zbirka sa ukupno 544 zapisa.
 - *Kulturno-povijesni odjel* čini ukupno 12 zbirki sa ukupno 8.449 zapisa,
 - *Povijesni odjel* čini 9 zbirki s ukupno 2.453 zapisa,
- uključujući i predmete s više dijelova i komponenti.

Do 2005. godine inventarizacija je vršena ručnim upisom u inventarne knjige Muzeja. Po instalaciji programskog sučelja M++ (s paketima S++ za sekundarnu dokumentaciju i K++ za knjižnu građu) započeta je reinventarizacija u program M++.

Stručni djelatnici mišljenja su da je otprilike 90% ukupne građe Muzeja, upisane u inventarne knjige, upisano u muzejski program M++. Problem nastaje kod građe koja je pohranjena u čuvaonice Muzeja bez inventarne oznake, a nije niti upisana u inventarne knjige, *Knjigu ulaska*, *Knjigu izlaska* ili *Knjigu pohrane*, što je posljedica nesustavne inventarizacije prethodnika Muzeja Grada Pazina i nabave građe u prošlosti, ali i podjele građe između Etnografskog muzeja Istre i Kulturno-povijesne zbirke bez postojanja dokumenata o podjeli građe. Naravno, nedostatak dokumentacije o nabavi građe (otkupu, darovanju i sl.) kao i nejasnoće u kriterijima za nabavu i njen upis u inventarne knjige također ne pogoduju rješavanju ovog problema.

Od osnivanja Muzeja 1997. godine usustavljen je proces inventarizacije ali i izrade primarne i sekundarne dokumentacije što je pogodovalo visokoj razini inventiranosti, trenutno pozitivno utječe na inventarizaciju malobrojne građe koja nije bila inventarizirana, ali i izradu dokumentacije.

Osim navedenih problema tehničke prirode, nerazmjern broj kustosa i muzejskih zbirki i manjak pomoćnog stručnog osoblja su također činjenice koje utječu na broj inventariziranih predmeta unutar zbirki. Sveukupno 22 muzejske zbirke raspoređene su između dva kustosa Muzeja te jednog muzejskog tehničara, što je u stvarnosti cjelokupna građa fundusa Muzeja podijeljena između dva kustosa, odnosno ukupni broj muzejskih predmeta u cjelokupnom fundusu Muzeja na samo jednog pomoćnog stručnog djelatnika.

Pozitivna strana jest da je 21 muzejska zbirka u Ministarstvu kulture registrirana kao kulturno dobro, odnosno 21 zbirka jest upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Posljednja zbirka koja je na registraciju upućena u Ministarstvo kulture jest *Tehnička zbirka* (KLASA: 612-

⁵ Stanje na datum 4. prosinca 2018. godine.

⁶ Inicijalni fundus MGP činilo je 485 predmeta *Kulturno-povijesne zbirke* i 390 predmeta *Galerijske zbirke*.

05/18-01/174, URBROJ: 2163/01-13-18-1 od 31. listopada 2018.) te se čeka Rješenje o njenom upisu u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

3.2. IZRADA PRIMARNE DOKUMENTACIJE

Sukladno gore navedenom, stručni djelatnici – kustosi Muzeja, kontinuirano su radili i rade na inventarizaciji i izradi primarne dokumentacije (*Inventarna knjiga muzejskih predmeta* i *Katalog muzejskih predmeta*).

Zapisi u *Knjizi ulaska* izrađeni su ručnim upisima do 2007. godine i sadrže sve relevantne podatke o predmetu, datum ulaska te napomenu.

Zapisi u *Knjizi izlaska* izrađeni su ručnim upisima do 2008. godine i sadrže sve relevantne podatke o predmetu, datum izlaska te datum vraćanja predmeta.

Od 2008. godine *Knjiga izlaska* i *Knjiga ulaska* vode se u sklopu programa M++. Knjige su, zajedno sa starim inventarnim knjigama, pohranjene u zasebnom arhivskom ormaru.

Zapisnici o reviziji (koja se prema Zakonu o muzejima provodi svake pete godine) vode se u papirnatom obliku, pohranjeni su u zasebnom arhivskom ormaru zajedno s tablicama u koje su upisani predmeti iz fundusa Muzeja, njihovo stanje i smještaj.

3.3. IZRADA I FONDOVI SEKUNDARNE DOKUMENTACIJE

Prije početka korištenja programa S++, fondovi sekundarne dokumentacije bili su oblikovani na način da se sekundarna muzejska dokumentacija (primjerice, katalozi, deplijani, letci, plakati i sl., fotografije muzejske fototeke, novinski članci) fizički pohranjivala u registratore, arhivske kutije i arhivske ormare bez cjelovitog sustava upisivanja dokumentacije.

Primjerice, katalozi izložbi bili su pohranjeni u kutijama bez popisa izdanja i inventarnih oznaka; većina je pozivnica, deplijana i novinskih članaka bilo pohranjeno u arhivske kutije, unutar bezkiselinskih omota, bez inventarnih oznaka; plakati su bili pohranjeni u arhivski ladičar itd. Jedino je fond *Fototeke* vođen sustavno te je svakoj fotografiji prirodan broj pozitiva i negativa i kratkim opisom te datumom fotografiranja.

Rad u programu S++ započeo je u 2008. godini. Od 2008. do 2015. godine zabilježene su tekuće aktivnosti programskih godina. Od 2016. do 2018. godine retroaktivno su vršeni upisi unutar fondova: *Izložbe*, *Izdavačka djelatnost*, *Katalozi*, *Digitalni i magnetski zapisi*, *Fototeka*, *Konzervatorsko-restauratorski radovi*, *Pedagoška djelatnost*, *Posebna događanja*, *Hemeroteka*, *Dokumentacija o osnivanju i povijesti muzeja* i sl. Paralelno s time, dodijeljene su inventarne oznake građi fonda *Izdavačke djelatnosti*, *Kataloga*, *Hemeroteke*, *Digitalnih i magnetskih zapisa*, *Fototeke* i sl., čime je obrađeno otprilike 50% građe fondova sekundarne dokumentacije.

Uz već spomenuta ograničenja tehničke prirode (nesustavno vođenje i izrada sekundarne dokumentacije, nepostojanje jasnih kriterija za upis) još je važnije spomenuti nesrazmjer stručnog i pomoćnog stručnog osoblja zaduženog za izradu upisa unutar pojedinog fonda.

4. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA OBRADE ZBIRKI I IZRADE PRIMARNE I SEKUNDARNE DOKUMENTACIJE MUZEJA GRADA PAZINA

	Pozitivni elementi	Negativni elementi
Unutrašnji čimbenici	<p>Snaga</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kompetentni ljudski potencijali – Profilacija muzejskih zbirki 	<p>Slabost</p> <ul style="list-style-type: none"> – Veliki broj i raznovrsnost muzejskih zbirki – Nejasni kriteriji pri upisu i nabavi građe prethodnika Muzeja, – Nesrazmjer broja kustosa u odnosu na broj muzejskih zbirki i muzejskih predmeta – Nedostatan broj djelatnika, stručnog osoblja i pomoćnog stručnog osoblja u odnosu na broj muzejskih zbirki i predmeta – Tehnička opremljenost Muzeja – Nedostatak informacija o muzejskim predmetima i muzejskoj dokumentaciji
Vanjski čimbenici	<p>Prilika</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mogućnost zapošljavanja osobe temeljem stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa (na poslovima stručne obrade građe i dokumentacije) – Mogućnost angažiranja studenata u sklopu prakse (na poslovima stručne obrade građe i dokumentacije) 	<p>Prijetnja</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nemogućnost zapošljavanja novih stručnih djelatnika

5. PLAN INVENTARIZACIJE MUZEJSKE GRAĐE MUZEJA GRADA PAZINA PO MUZEJSKIM ODJELIMA I ZBIRKAMA

Tri muzejska odjela podijeljena su u tri tablice u kojima se, osim naziva pripadajućih zbirki Odjela, nalaze i podatci o *Trenutnom stanju Zbirke* – broju inventariziranih predmeta (stanje na datum 4. prosinca 2018. godine), datum zadnje revizije zbirke, podatci o registraciji zbirke – je li zbirka registrirana i godina registracije te *Plan inventarizacije* za 2019. i 2020. godinu.

Za pojedine zbirke nisu napravljene projekcije plana inventarizacije za navedeno razdoblje iz razloga:

- jer se fundus Zbirke nadopunjuje realizacijom izložbe.
Primjer: fundus *Galerijske zbirke* (Prilog 1. *Tablica 1*) nadopunjuje se ukoliko se tijekom programske godine realizira likovna izložba gostujućih likovnih umjetnika. Umjetnik čija je izložba realizirana za fundus Muzeja daruje jedan svoj likovni rad.
Primjer: *Zbirka Domovinskog rata* (Prilog 3. *Tablica 3*) osnovana je prilikom rada na realizaciji izložbe *154. brigada Hrvatske vojske* darovima pojedinaca koji su bili dio brigade. Zbirka se rijetko nadopunjuje darovima istih pojedinaca.
- jer nije planirano širenje Zbirke.
Primjer: *Zbirka Zvona* (Prilog 2. *Tablica 2*) u cijelosti je izložena stalnom muzejskom izložbom *Zvona s istarskih crkvi*. Obzirom na specifičnost zbirke i postava nije planirano njeno širenje.

Projekcije inventarizacije muzejske građe napravljene su na temelju procjene novonabavljenih predmeta za tekuće programske godine (2019. i 2020. godini) i sa dodanim vrijednostima procjene postojanja predmeta koji nisu inventarizirani korištenjem programa M++ a pohranjeni su u čuvaonicama Muzeja, odnosno s dodanim vrijednostima predmeta koji nisu inventarizirani.

Najveće su projekcije u planovima za sljedeće razdoblje za *Tehničku zbirku* koju čini nebrojeno mnogo tiskarskih fontova (oprema pazinske tiskare *Istratisak*) sačinjenih od slova, brojki, interpunkcijskih i drugih znakova što u konačnici rezultira velikim brojem upisa u zbirku. Za sve su zbirke napravljene projekcije sukladno konzultaciji inventarnih knjiga s programom M++ na temelju procjene broja predmeta koji su upisani u inventarne knjige, a ne u program M++ ili su u čuvaonicama Muzeja pohranjeni bez inventarnih brojeva i podataka o nabavi ili vlasništvu.

6. PLAN IZRADE I UPISA MUZEJSKE DOKUMENTACIJE MUZEJA GRADA PAZINA

6.2. PRIMARNA DOKUMENTACIJA

Primarna muzejska dokumentacija izrađuje se konstantno i paralelno s radom na inventarizaciji i katalogizaciji te je njena izrada vezana uz plan inventarizacije.

U *Tablici 4* (Prilog 4.) navedeni su podatci za *Knjigu ulaska, Knjigu izlaska* i *Knjigu pohrane* – broj unosa (stanje na datum 4. prosinca 2018. godine) i godina prvog unosa te *Plan upisa* za 2019. i 2020. godinu.

Projekcije Plana upisa za navedeno razdoblje temelje se na slobodnoj procjeni u usporedbi s upisanim podacima.

6.3. SEKUNDARNA DOKUMENTACIJA

Fondovi sekundarne dokumentacije obrađuju se, upisuju i vode korištenjem programskog sučelja S++. U *Tablici 5* (Prilog 5.) nalazi se popis fondova sekundarne dokumentacije (*Baza podataka*) i podatci – broj unosa (stanje na datum 4. prosinca 2018. godine) i godina prvog unosa te *Plan upisa* za razdoblje za 2019. i 2020. godinu.

- Za pojedine fondove nisu napravljene projekcije plana upisa za navedeno razdoblje iz razloga jer se upisi vrše ovisno o programskoj djelatnosti za tekuću programsku godinu
Primjer: Upisi u fondove *Planoteka, Dokumentacijski crteži, Videoteka, Filmoteka, Fonoteka* i *Obavijesti* vršiti će se ovisno o izradi takve vrste dokumentacije u tekućoj programskoj godini, ovisno o programima, popratnim događanjima, vrstama izložbi i sl.
Primjer: Upisi u fondove *Izložbe, Izdavačka djelatnost, Konzervatorsko-restauratorski postupci, Katalozi, Evidencija terenskih istraživanja* i *Posebna događanja* vršiti će se ovisno o planiranim izložbenim, izdavačkim, konzervatorsko-restauratorskim projektima i terenskim istraživanjima i dr. u tekućoj programskoj godini.

Projekcije ostalih fondova (izuzev gore navedenih) temelje se na slobodnoj procjeni. Najveće su projekcije zabilježene za fondove *Fototeka* (zajedno s *Diatekom* i *Knjigom negativa*) te *Digitalni i magnetski zapisi* obzirom na postojanje sekundarne dokumentacije tih fondova koje nisu upisane u S++ već postoje samo u knjigama *Fototeke*. Isto vrijedi i za fond *Hemeroteka* u koji je, počevši s 2015. godinom, upisan veliki broj novinskih članaka koji prvotno nisu bili upisani niti ručnim zapisima.

Ostali fondovi, s manjim planiranim projekcijama, većinom su fondovi bez zapisa te se planira započeti rad na unosu i u te fondove, ponovno, sukladno programskoj djelatnosti Muzeja za tekuću programsku godinu.

7. AKTIVNOSTI I OČEKIVANI ISHODI

Za realizaciju Plana potrebno je poduzeti sljedeće korake:

- Jasno opisati muzejske zbirke (vrsta građe unutar zbirke, materijali, opseg zbirke, opis predmeta koji zbirci pripadaju) i fondove sekundarne dokumentacije s jasnim projekcijama,
- Pojačati napore i nastojanja prilikom izrade fotografske dokumentacije muzejskih predmeta i digitalizacije muzejskih zbirki i fondova sekundarne dokumentacije,
- Angažirati studente kao ispomoć u stručnim i pomoćnim stručnim poslovima prilikom obrade građe,
- Angažirati dodatne djelatnike prema programu stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

Očekivani ishodi uključuju završetak procesa inventarizacije (u smislu inventarizacije muzejskih predmeta i građe), ubrzanje procesa inventarizacije i upisa muzejske građe i dokumentacije te veću razinu inventiranosti i dokumentiranosti.

KLASA: 612-05/18-01/202

URBROJ: 2163/01-13-18-1

Pazin, 11. prosinca 2018.

Ravnateljica Muzeja Grada Pazina
Maja Zidarić Pilat, mag.